

Beleidskader separate afvalwaterstromen 2026

Vastgesteld door het college van DenH op 18 november 2026

Afdelingsmanager Zuiveren en Gemalen, teammanager Zuiveren

Gerelateerde documenten:

- Verordening Zuiveringsheffing Waterschap Zuiderzeeland
- Vaststelling afvalwatercoëfficiënt septic tanks en IBA's 2026

Inleiding

In dit beleidskader worden de uitgangspunten en voorwaarden uiteengezet voor het aangaan van privaatrechtelijke overeenkomsten met aanbieders van separate afvalwaterstromen (hierna: separate lozers).

Vanaf 1 januari 2026 is een wetswijziging voor de Waterschapswet van kracht waarmee het belastbaar feit van de zuiveringsheffing wijzigt. Daarnaast introduceert de wijziging de mogelijkheid om privaatrechtelijke afspraken te maken over de prijs voor het zuiveren van separate afvalwaterstromen.

Dit beleidskader wordt geactualiseerd als (externe) ontwikkelingen daar aanleiding toe zijn.

Wettelijk kader

Separate afvalwaterstromen

De definitie voor een separate afvalwaterstroom is afgeleid uit de Handreiking separate afvalwaterstromen, die behandeld is in het CBCF van oktober 2024. Een separate afvalwaterstroom is een stroom bestaande uit stoffen, warmte, water, mengsels of voorwerpen die direct of met behulp van een werk, niet zijnde een openbaar vuilwaterriool, gebracht wordt in een zuiveringstechnisch werk in exploitatie bij een waterschap of een rechtspersoon die door het bestuur van een waterschap met de zuivering van stedelijk afvalwater is belast. Het betreft afvalwaterstromen die na het overnamepunt van de beheertaak van de gemeente naar de beheertaak van het waterschap binnenkomen.

Voor Waterschap Zuiderzeeland bestaat deze stroom uit (niet-limitatief):

- bedrijfsmatig en huishoudelijk afvalwater van bedrijven, evenementen en mobiele toiletten aangeleverd door transporteurs per as,
- slib en/of afvalwater afkomstig van septic tanks en IBA's niet in eigendom van Waterschap Zuiderzeeland, aangeleverd door transporteurs per as, en
- bedrijfsmatig afvalwater aangeleverd via een separate, directe persleiding.

Wetswijziging belastingstelsel Waterschapswet

Als gevolg van de wetswijziging van het belastingstelsel valt de groep separate lozers formeel niet meer onder de zuiveringstaak en -heffing. In de wet is bepaald dat het waterschap voor het zuiveren van dit afvalwater een overeenkomst kan sluiten.

Mededinging en staatssteun

Als gevolg van de wetswijziging treedt het waterschap op als onderneming die economische activiteiten verricht. Het zuiveren van deze separate afvalwaterstromen behoort immers niet meer tot de publiekrechtelijke taak.

Het waterschap dient zelf eerst te toetsen of er geen sprake is van staatssteun. Als daar geen sprake van is of het betreft geoorloofde staatssteun, moet het waterschap voldoen aan de mededingingsregels, inclusief de gedragsregels uit de Wet Markt en Overheid. Deze betreffen:

- Het waterschap dient tenminste de integrale kosten van het zuiveren van de separate afvalwaterstroom in rekening te brengen.
- Het waterschap mag zijn 'eigen overheidsbedrijven' niet bevoordelen ten opzichte van concurrerende bedrijven.
- Het waterschap mag de gegevens die ze vanuit zijn publieke taak verkrijgt, niet gebruiken voor economische activiteiten die niet dienen voor de uitvoering van de publieke taak.
- Binnen het waterschap mogen medewerkers niet tegelijk bezig zijn met de economische activiteit en het uitoefenen van de bestuurlijke bevoegdheden rondom die economische activiteit.

Doel en reikwijdte

Dit beleidskader is van toepassing op alle situaties, waarin afvalwater per as, via een particulier rioolstelsel of via een directe leiding wordt aangevoerd op een zuiveringstechnisch werk van Waterschap Zuiderzeeland. Dit beleidskader vormt de basis voor de overeenkomsten die Waterschap Zuiderzeeland aangaat voor de aanvoer van separate afvalwaterstromen. De overeenkomst bevat de juridische en operationele bepalingen, terwijl dit kader de beleidsmatige en strategische keuzes onderbouwt.

Uitgangspunten Waterschap Zuiderzeeland

Het zuiveren van separate afvalwaterstromen is geen wettelijke taak meer van Waterschap Zuiderzeeland, maar een marktconforme dienst die geleverd wordt. Hieronder worden een aantal uitgangspunten geformuleerd waaronder Waterschap Zuiderzeeland deze dienst levert, zodat er zoveel mogelijk uniforme afspraken gemaakt kunnen worden met separate lozers.

1. *Een overeenkomst is noodzakelijk*
Vanwege de wijziging van de manier waarop de kosten voor het lozen van separate afvalwaterstromen worden doorberekend, zullen afspraken moeten worden gemaakt met separate lozers. Deze afspraken worden vastgelegd in privaatrechtelijke overeenkomsten, met inachtneming van de randvoorwaarden uit wet- en regelgeving en dit beleidskader.

Om vanaf 2026 separate afvalwaterstromen te kunnen blijven aanbieden bij Waterschap Zuiderzeeland, is een overeenkomst noodzakelijk. In deze overeenkomst verbindt Waterschap Zuiderzeeland zich aan de ontvangstplicht om afvalwater van de separate lozer onder voorwaarden en tegen een afgesproken tarief te ontvangen.

Waterschap Zuiderzeeland sluit een overeenkomst met het bedrijf dat de separate afvalwaterstroom aanbiedt. In het geval van septic tanks en IBA's, die niet in eigendom van Waterschap Zuiderzeeland zijn, wordt een overeenkomst gesloten met de transporteur die het afvalwater aanbiedt.

2. *Marktconforme kostprijsbepaling en risico-opslag*
Er dient een marktconform tarief afgesproken te worden met de separate lozer op basis van de integrale kostprijs. Waterschap Zuiderzeeland opereert met al zijn AWZI's op één markt. Het zuiveren van afvalwaterstromen is technisch en geografisch uitwisselbaar. Op basis hiervan stelt Waterschap Zuiderzeeland jaarlijks één kostprijsberekening op, ongeacht waar het afvalwater gezuiverd wordt.

In de prijsafspraken met separate lozers wil Waterschap Zuiderzeeland, in lijn met de huidige zuiveringsheffing, vooraf afspraken maken over de prijsstelling.

Het in rekening te brengen tarief excl. btw wordt gekoppeld aan het tarief per vervuilingseenheid voor de zuiveringsheffing, zoals jaarlijks vastgesteld in de Verordening Zuiveringsheffing Waterschap Zuiderzeeland. De zuiveringsheffing ligt hoger dan de integrale kostprijs. Op deze wijze wordt voorzien in een risico-opslag om de kosten van ongewenste en onvoorziene situaties op te kunnen vangen.

Rollen en verantwoordelijkheden

Het college van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Zuiderzeeland (hierna: het college) stelt dit beleidskader vast. Tevens wordt door het college een afvalwatercoëfficiënt voor afvalwater afkomstig van septic tanks en IBA's vastgesteld. Dit coëfficiënt maakt geen onderdeel uit van dit beleidsstuk en kan, indien analyseresultaten daartoe aanleiding geven, gewijzigd worden door het college.

De afdeling Zuiveringen & Gemalen is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleidskader en het aangaan van de overeenkomsten.